

πάντως ἐπὶ τῶν ἀνατολικῶν ἀκτῶν τοῦ Πηλίου, οὕτως ὥστε οἱ Ἀργοναῦται κάμπτοντες τὸ ἀκρωτήριον Σηπιάδα, ὅπερ ἔδυνεν, ἔβλεπον μακρόθεν τὰς ἐκεῖ που κειμένας **Μαγνητικὰς Πειρασίας** ἢ **Πειρεσίαν** καὶ τὴν **εἰναλίην Σκιάθον**, ὡς ἐπίσης καὶ τὴν εὐδοίον ἀκτὴν τῆς Μαγνησίας, ἣτις ἐνταῦθα ἐννοητέα χώρα καὶ οὐχὶ πόλις καὶ ἦτις θ' ἀνταποκρίνεται πρὸς τὸν Ἀγυϊόκαμπον.

Ὁ Θεοκυδίδης ἀναφέρει ὅτι μεταξὺ τῶν Θεσσαλῶν, οἵτινες ἐδοθήσαν κατὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον τοὺς Ἀθηναίους ἀναφέρονται καὶ οἱ **Παράσιοι** μετὰ τοὺς Κρανωνίους⁽¹⁾. Τοὺς **Παρασίους** οἱ νεώτεροι κριτικοί

(1) Eduard Kip, Thessalische Studien, Halle a. s. 1910, σελ. 138—139.

ἔθεσαν ἐν ἀγκύλας ἐξοβελίσαντες τὴν λέξιν. Δὲν εἶναι δυνατόν ἄρα γε νὰ θεωρήσωμεν τὴν λέξιν παρεφθαρμένην ἀντὶ **Πειρασιαῖοι** ἢ **Πειρασιεῖς**; Ἀλλὰ πιθανωτέρως φαίνεται ἡ διόρθωσις τοῦ Kip, προτείνοντος τὴν διόρθωσιν τῆς λέξεως **Παράσιοι** εἰς **Παγάσιοι** ἢ **Παγασιαῖοι**, καθ' ὅσον, λέγει, αἱ Παγασαὶ εἶχον τότε ἀνεξαρτησίαν. Οἱ ἐν Μαγνησίᾳ λοιπὸν τῇ Θεταλικῇ **Πειρασιαῖοι** ἢ **Πειρασιεῖς** δὲν ἠδύναντο ὡς Μάγνητες ὑποτελεῖς τοῖς Θεσσαλοῖς νὰ συμμετάσχῃσι τῆς πρὸς τοὺς Ἀθηναίους Θεσσαλικῆς βοήθειας κατὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον.

Ἐν Ἀργεστολίῳ, τῇ 12 Μαΐου 1922.

Ν. Ι. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΑΛΗΘΗΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΗΣ ΜΟΡΦΩΣΕΩΣ

Α'.

Ὡς γνωστὸν, ὁ τὸν κατ' ἡμᾶς αἰῶνα λυμαινόμενος ὕλισμός καὶ ἡ περὶ τὸν ἄκρον πραγματισμὸν ὀλοσχερὴς τῶν πολλῶν ἀσχολία ὀλίγον ἢ μᾶλλον οὐδαμῶς ἐπέτρεψε τὴν στοιχειώδη τοῦλάχιστον πρὸς ἀληθῆ ἀνθρωπιστικὴν ἀνάπτυξιν ἐργασίαν.

Ἐκ τῆς κακῆς προλήψεως τοῦ στερεῶς ἔχασθαι μόνον πρὸς πᾶν ἔργον συνδεόμενον πρὸς τὸν βεκλισμὸν, πᾶσα ἐργασία καὶ δὴ καὶ πᾶσα μελέτη, μὴ σκοποῦσα εἰς τὸν πορισμὸν τῶν τοῦ βίου μέσων, ἐθεωρήθη παρ' ἡμῖν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ πάρεργος καὶ ἐκεῖνοι δ' οἵτινες, ὀλίγοι ἄλλως, ἀπὸ καθαρᾶς ἐρασιτεχνίας καὶ ἄγνοῦ πρὸς τὰ γράμματα ἐρωτος ἀσχολοῦνται νῦν εἰς τὰ τῶν Καλῶν Τεχνῶν κατ' ὅλου καὶ τῆς Λογοτεχνίας, ἐξ ἧς ἀσχολίας προκύπτει ἡ ἀληθῆς ἀνθρωπιστικὴ ἀνάπτυξις, κρίνονται συνήθως ἐπιπολαίως, ὡς εἰ ἀγωνίζονται περὶ ὄνου σκιᾶς, ὥστε τὸ ἔργον αὐτῶν κινδυνεύει ὀσημέραι νὰ καταστῇ ἀπλή οὐτοπία ἐν τῷ ὕλικῳ κόσμῳ, τῷ τὰ πάντα νῦν καταπνίγοντι καὶ ἀφαιρίζοντι.

Διὰ τῶν αὐτῶν οὐχὶ ἥπαξ ἐδόθη ἡμῖν ἡ ἀπορροή πρὸς διακτύπωσιν τῆς ἀνάγκης τοῦ δι' οἰοῦδ' ἡποτατόπου ἐξαρκνισμοῦ ἐσφαλμένων τινῶν ἀντιλήψεων παρὰ ταῖς συγχρόνους κοινωνίας καὶ δὴ καὶ παρὰ τῇ ἡμετέρᾳ ὡς πρὸς τὴν ἐν γένει εἰπεῖν ἀνθρωπιστικὴν ἀληθῆ μορφώσιν.

Τὸ ὅλως δὴλα δὴ πρακτικὸν τῶν κατ' ἡμᾶς χρόνων πνεῦμα καὶ ἡ κακὴ καὶ ἐπιπολαίᾳ ἐκτίμησις τῶν προσώπων καὶ τῶν πραγμάτων

κοινομένων συνήθως μόνον ἀπὸ τῆς ὕλικῆς αὐτῶν ἀξίας, ἡ ἀδιαφορία πρὸς πᾶν ἔργον σχετιζόμενον πρὸς τὴν ψυχικὴν ἢ ἠθικὴν διαμόρφωσιν, ἡ ἐπίπλαστος καὶ ὀνομαστικὴ μόνον ἀνάπτυξις, ἀποτελέσματα τῆς ἐπιπολαίας τῆς μὴ συνειδητῆς διαμορφώσεως, καὶ ὁ κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω περιορισμὸς ἐν τῇ σκέψει, στηριζομένη μόνον ἐπὶ τῆς ἰδιοτελείας, ἡ προσπάθεια τοῦ συγκαλύπτειν τὰ πάντα ὑπὸ τὴν σωτηρίαν τῶν προσχημάτων εἰς τὸ κοινωνικῶς ζῆν καὶ ἐπὶ τέλους ἡ ἀδιαφορία πρὸς πᾶν ὅ,τι δὲν συνδέεται πρὸς τὰς ἀνάγκας τοῦ ὕλικου βίου, πάντα ταῦτα παρήγγαγον μετὰ τῶν λοιπῶν ἐν τῷ κατ' ἡμέραν βίῳ ἀληθοφανῶν ψευδῶν κοινωνικῇ ἀτμοσφαιρᾷ πνιγηράν, ἐν ᾗ κινδυνεύουσι νὰ πάθωσιν ἐξ ἀσφυξίας ψυχικῆς καὶ ἠθικῆς καὶ οἱ ὀλίγοι καλῶς ἐννοοῦντες τὸν ἀνθρώπινον προορισμὸν.

Πρὸς θεραπείαν τῆς νόσου ταύτης, δι' ἣν ἐλλείπει ὁ ἀληθὴς ἠθικὸς καὶ ψυχικὸς χαρακτήρ ἐν τῇ ἀνθρωπιστικῇ μορφώσει, ἀρκεῖ νὰ βίβῃ τις ἐν βλέμμα ἀλλαχοῦ τοῦ κόσμου ἵνα ἐκείθεν λάβῃ τὰ προσήκοντα διδάγματα. Ἐν Γερμανίᾳ π. χ., ἐν Ἀγγλίᾳ, ἐν Γαλλίᾳ καὶ ἀλλαχοῦ τῆς Εὐρώπης κατορθώθη διὰ μακρὰς, ἀδιαλείπτου καὶ συστηματικῆς ἐργασίας νὰ ᾧσιν εὐπρόσδεκτα καὶ εὐπρόσιτα διὰ τε τὴν διάφορον ἀντίληψιν τῶν κοινωνιῶν καὶ διὰ τὴν προθυμίαν τῶν δυναμένων νὰ πράσχῃσι πνευματικὴν τροφήν, κατορθώθη, λέγομεν νὰ ᾧσιν εὐπρόσιτα διὰ τὸ εὖωνον ἀλλὰ καὶ εὐπρόσδεκτα διὰ τὴν διδασκτικὴν αὐτῶν ὕλην πλεῖστα ἐκδιδόμενα κατ' ἕτος βιβλία, σκοποῦντα τὴν εὐ-

γενή ψυχγωγίαν ἐν τῇ ἐγκυκλοπαιδικῇ ἐπιστημονικῇ καὶ καλλιτεχνικῇ μόρφώσει, τὴν δημιουργίαν πραγματικῶν ἀντιλήψεων καὶ εὐγενῶν συναισθημάτων, ἐν τῇ ἀνθρωπιστικῇ καθ' ὅλου ἀναπτύξει καὶ τὴν καλλιέργειαν πάσης ἡθικῆς λογοτεχνικῆς καὶ καλλιτεχνικῆς ἐμφύτου τάσεως ἐν τῇ συγχρόνῳ κοινωνίᾳ.

Οὕτως ὁ πραγματικὸς χαρακτήρ τῆς ἀνθρωπιστικῆς διαμορφώσεως ἀλλὰχρὺ ἀπὸ ἀπόψεως μάλιστα ἡθικοθησκευτικῆς, καλλιτεχνικῆς καὶ λογοτεχνικῆς εἶναι ἀληθὴς καὶ πραγματικὸς. Ὁ τοιοῦτος χαρακτήρ παρ' ἡμῖν ἐλλείπει ὥς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐξ αἰτίας τῆς κακῆς διαπλάσεως τῆς κοινωνίας διὰ τῶν ὅλως ἀνεπιτηδείων πρὸς τὸν σκοπὸν ἐκδιδομένων βιβλίων καὶ ἐκ τῆς ἐλλείψεως καταλλήλου διαπαιδαγωγήσεως τῆς κοινωνίας ἐκ μέρους τῶν δυναμένων νὰ διαπαιδαγωγήσῃσι ταύτην.

Οὐδεὶς δύναται ν' ἀρνηθῇ, ὅτι ἐκδίδονται καὶ παρ' ἡμῖν βιβλία τινὰ πρὸς ψυχγωγίαν καὶ μόρφωσιν τοῦ κοινού· ἀλλ' ὅμως τὰ πλεῖστα τῶν τοιούτων βιβλίων εἶναι ἀλυσιτελῆ, τὸ μὲν διὰ τὴν δυσπρομοίωτον πρὸς τὰς κεκτημένας τῶν πολλῶν γνώσεις ὕλην αὐτῶν καὶ τὴν κακὴν διάταξιν ταύτης, τὸ δὲ διὰ τὸ εἶδος, ἥτοι διὰ τὴν ἀλλόκοτον γλωσσικὴν μορφήν, δηλαδὴ τὴν χυδαίαν ἐκφράσιν οὕτως, ὥστε διὰ τῆς μελέτης τῶν τοιούτων βιβλίων δὲν ἐπετεύχῃ ἡ δημιουργία ψυχικοηθικῆς διαθέσεως τοιαύτης, ἵνα ἡ σύγχρονος γενεὰ αὐτῇ ἀπαιτεῖ ἐκ διανοητικῆς ἀνάγκης ἐν τῇ ἀναπτύξει αὐτῆς τὴν ἀληθῆ, τὴν βαθεῖαν, τὴν συνειδητὴν καὶ πραγματικὴν μόρφωσιν ἐν τῇ πνευματικῇ τροφῇ.

Πόσον δ' ἀποτελεσματικὴ καὶ λυσιτελὴς θὰ ᾖ το παρ' ἡμῖν ἡ τοιαύτη πραγματικὴ ἀνάπτυξις παραλλήλως πρὸς τὴν ἐν τῇ χαρακτήρων διαμορφώσει γινομένην ἐκπαίδευσιν εἰς τὰ σχολεῖα ἡμῶν, ἀφ' οὗ ἄλλως τὸ ἐμφύτως εὐάγωγον καὶ εὐμαθὲς τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν Ἑλληνίδων εἶναι γνωστόν, πόσον λέγομεν λυσιτελὴς θὰ ᾖ το ἢ ὄντως ἀνθρωπιστικὴ ἀνάπτυξις ἡ ἡθικοκοινωνικὴ, εἶναι εὐνόητον.

Οἱ ἀληθῶς συντελοῦντες πρὸς τὴν συνειδητὴν ἀνάπτυξιν τῆς κοινωνίας οὐ μόνον ταύτης γίνονται σωτῆρες καὶ εὐεργέται, ἀλλὰ καὶ ἐκνέμονται ἀπεργάζονται εὐδαίμονας. Ὡς ἀληθῶς εὐδαίμων εἶναι ὁ δυνάμενος νὰ δημιουργήσῃ καὶ ἐμβλῇ πανταχοῦ καὶ πάντοτε τὸν πρὸς τὰς Καλὰς Τέχνας καὶ τὰ Γράμματα ἔρωτα, διότι ὁ τοῦ ὠραίου, τοῦ καλοῦ ἔρωσ παρέρχεται τὴν ἀγάπην πρὸς τὸ ἀγαθὸν καὶ οὕτω βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον διακρίνει διαχυτὴ τὸν ἀληθῆ ψυχικοηθικὸν καὶ καλλιτεχνικὸν χαρακτήρα ἐν τῇ ψυχῇ. Ὁ τοῦ καλοῦ, τοῦ ὠραίου ἐρώμενος, δημιουργεῖ ἐν ἐκνέμῳ κόσμῳ ὅλον εὐγενῶν προδιθέσεων καὶ ἐκ τῆς ἀγάπης πρὸς τὸ ἀγαθὸν ἀγα-

ται ἐν τῇ ἀναπτύξει καὶ διαπλάσει εὐγενῶν ψυχικῶν κλίσεων, εἰς τὴν εὐεργεσίαν, εἰς τὴν φιλολληλίαν, ἐν ᾗ ἐγκνέται μάλιστα ἡ τοῦ ὄντως ἀνθρωπιστικῶς ἀνεπτυγμένου εὐδαίμονα.

Ἀμφοτέρω, τὸ τε ὠραῖον καὶ τὸ καλόν, ἐν τῇ συνειδήσει ἡμῶν εἶναι τὸ εὐῶδες ἐκχρίλισμα θείας ἐν ἡμῖν ἁρμονίας τῶν ψυχικοηθικῶν μὲν τὸ ἐν, τῶν ἡθικοθησκευτικῶν δὲ τὸ ἄλλο διαθέσεων.

Σήμερον διὰ τὴν ἑλλειψιν τῆς ἐν λόγῳ ἀναπτύξεως ἐπικρατεῖ ἐν τῇ ψυχῇ τῶν πολλῶν τὸ ἄσχημον καὶ τὸ δύσμορφον, τὸ κακὸν καὶ ἀκατάστατον, τὸ ἀχαρακτήριστον καὶ συγκεχυμένον, τὸ ἀτελὲς καὶ τυχαῖον. Ἀλλ' ἡ ἑλλειψις συνειδήσεως τοῦ ἡθικοῦ καὶ καλλιτεχνικοῦ καλοῦ ὑπάρχει καὶ διότι δὲν ἐκκατεργήθη εἰσέτι λυσιτελῶς καὶ συστηματικῶς παρ' ἡμῖν ἡ ἔμπροσθεν ἄλλως τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν Ἑλληνίδων τάσις πρὸς τὴν παρατήρησιν, τὴν προσοχήν, δηλαδὴ τὴν ἡθικῶς καὶ καλῶς ἐννοουμένην περιέργειαν καὶ ἥς εἰπώμεν τὴν λεπτολόγον ἐρευναν παντὸς ὅτι ἐν τῇ τῆς φύσεως ἁρμονίᾳ καὶ τῇ τῆς καλλιτεχνίας καὶ τῶν γραμμάτων ἀκριβεῖς εἶνε ὠραῖον, ἁρμονικόν, τέλειον. Ὅντως δὲ μόνον διὰ τῆς παρατηρήσεως ἀναπτύσσονται τὰ εὐγενέστερα ἐλατήρια πρὸς ἡθικὴν καὶ καθ' ὅλου ἀνθρωπιστικὴν ὑποκειμενικὴν διάπλασιν καὶ ἀνθρωπιστικὴν ἀντικειμενικὴν δοξασιν, διότι ὁ θαυμασμός τοῦ ἐναρμονίου ἐν τῇ φύσει καὶ τῇ τέχνῃ ἐκ τοῦ εὐγενούς ζήλου τῆς μιμήσεως καὶ ἀμύλλης ἄγει πρὸς τὴν φιλοδοξίαν καὶ πρὸς τὸν ἔρωτα τῶν εὐγενῶν ἔργων. Οὐδεὶς δ' ἀγνοεῖ, ὅτι ἡ φιλοδοξία καὶ ὁ ἔρωσ πρὸς τὰ μεγάλα, ὑπῆρξαν πάντοτε τὰ εὐγενέστερα καὶ ἰσχυρότερα ἡθικὰ ἐλατήρια πρὸς τὴν ἐν τῷ κόσμῳ μεγαλοουργίαν.

Χωρὶς τῆς κατ' ἀρχὴν ἀφοσιώσεως πρὸς τὰ ἰδιώδη καὶ δὴ καὶ ἐν αὐτῇ τῇ πραγματικῇ καὶ καὶ ὕλικῇ τοῦ βίου ἀπόψει οὐδὲν μέγα ἐγένετο, οὐδὲ δύναται ποτὲ νὰ γένηται οὐδ' αὖτις.

Β'.

Ὅθεν ἡ ἐξοικειώσις πρὸς τὴν ἡθικῶς καὶ καλῶς νοουμένην περιεργίαν καὶ πρὸς τὴν εὐγενῆ ἐρευναν καὶ τὴν παρατήρησιν εἶναι καρπὸς τῆς ἐλευθέρου καὶ ἀδιδάστου, τῆς ἐρασιτεχνικῆς, οὕτως εἰπεῖν, τῆς βαθείας μελέτης παντὸς ἔργου τέχνης καὶ φιλολογίας, τῆς ἐνδελεχοῦς ἀσχολίας εἰς τὸ καλόν. Εἶναι βεβαίως οὐχὶ εὐκόλον νὰ ἐξοικειωθῇ τις πρὸς τὴν φιλολογικὴν καὶ τὴν καλλιτεχνικὴν περιεργίαν, ἀλλ' ἀκριβῶς ἐν τῇ τοιαύτῃ δυσκολίᾳ ἐγκνέται ἡ ἡδονὴ τῆς ἐπιδιώξεως καὶ ἐπὶ τέλους τῆς ἐπιτεύξεως παραγωγῆς ἐν ἡμῖν τοῦ ἀνθρωπιστικοῦ ἀληθοῦς χαρακτήρος, ἐπεὶ δὲ ἴδιον τῶν ἰσχυρῶν καὶ εὐγενῶν ψυχῶν, τῶν ἀδαμαντίνων χαρακτήρων εἶ-

ναί τὸ μὴ ἀποθαρρύνεσθαι, ἀλλὰ τὸ αἰσθάνεσθαι ἀναγεννωμένους ἰσχυροτέρους τὰς ψυχικοληθικάς αὐτῶν δυνάμεις, ἐφ' ὅσον παρεμβάλλονται προσκόμματα πρὸς πᾶσαν εὐγενῆ μεγάλουργόν τάνιν.

Ἡ εὐγενής περιεργεία καὶ, ἢ εἴπη τις, ἡ μακρινότης ἐξερευνήσεως τοῦ καλοῦ ὅπως δὴ ποτε ἔν τούτῳ ἐμφάνηται ἐν τῷ κόσμῳ ὀλίγον κατ' ὀλίγον ὑφαίνει ἐν τῇ ψυχῇ τὸν λεπτόν ἠθικὸν καὶ ψυχικὸν ἀληθῆ χαρακτήρα, ἐκλεπτύνει τὰ αἰσθημὰτα, ἐπιρρύνει τὸ ἦθος, διαμορφοῦ τέλος τὸν νοῦν οὕτως, ὥστε ἐν τῷ δυσκόλῳ τοῦ βίου σταδίῳ ν' ἀπεργάζεται τὸν αὐτοτελεῆ καὶ αὐτότερον ἠθικὸν ὁργανισμὸν τοῦ ατόμου δι' ἐκυτό καὶ συγχρόνως νὰ παράγῃ ἐν ἐκυτό ἀκένωτον θησαυρὸν προσόντων τῆς ἀνθρωπιστικῆς μορφώσεως πρὸς τὴν εὐγενῆ κοινωνικὴν δραστὴν πρὸς τὸν ἀλτρουισμὸν, τὴν φιλαλληλίαν.

Ἄλλ' ἢ ἴδωμεν ὅποια ἡ βλάσφημος τῆς ὑπάρξεως τοῦ τοιούτου χαρακτήρος. Ἀληθῶς, ἐν τῇ συνειδητῇ μορφώσει δὲν δύναται τις ποτὲ νὰ παρέλθῃ ἀπαθῆς πρὸ ζωγραφικοῦ πίνακος τοῦ Michel Ange ἢ τοῦ Rafael, δὲν θὰ μείνῃ ἀσυγκίνητος εἰς τὴν συμφωνίαν τοῦ Lohengrin ἢ τὴν τετραφωνίαν ἐκ τοῦ Ριγολέττου οὔτε θὰ μείνῃ ψυχικῶς ἀνεπηρέαστος εἰς τὴν ἁρμονικὴν σύνθεσιν τῆς «Δημιουργίας» τοῦ Νάυδν, διότι κατέστη αὐτῷ πλέον ἀναγκάζον τὸ συναισθηματικόν, τὸ ρίγος ἐκεῖνο, ὅπερ ἐν τῇ ψυχολογικῇ ἐξάρσει καὶ τῇ μέθῃ ἐξυψοῦ τὸν ἄνθρωπον πρὸς τὸ θεῖον μεγαλεῖον, πρὸς τὴν ἀπέραντον αἰωνιότητά τοῦ παγκόσμιου τῶν ἰδεῶν κόσμου.

Δὲν θὰ ἀναγκάσῃ χωρὶς ψυχικῆς συγκινήσεως στίχους τοῦ Σοφοκλέους ἢ τοῦ Εὐριπίδου, τοῦ Goethe ἢ τοῦ Schiller δι' ὃν λόγον καὶ δὲν θὰ παρέλθῃ ἀτάραχος καὶ ἀπαθῆς πρὸ τοῦ ἐν τῇ ὁδῷ ἔλαος αἰτοῦντος ταλαιπωροῦ γέροντος. Θὰ ἐνσταλάξῃ εἰς τὴν λιποψυχοῦσαν πνοὴν τοῦ ἀσθενοῦς ἐν ὅλῃ τῆς ψυχῆς τῇ δυνάμει ζεῖδωρον παρηγορίας βάλασμον, νέκταρ θεῖον πρὸς σωτηρίαν αὐτοῦ. Δὲν θὰ ἀρήσῃ τὸν πρὸς τὰ κύματα τοῦ ἀπεράντου κοινωνικοῦ ὠκεανοῦ παλαίοντα ναυχρὸν νὰ καταπνιγῇ εἰς τὴν μακρινότης τῆς δίνης ὁρμήν, ἀλλὰ θ' ἀνασύρῃ τὸν ἐξωκεῖλαντα, ἵνα ἐπαναγάγῃ αὐτὸν εἰς τὴν εὐθείαν. Οὐδεὶς θὰ δυνήθῃ νὰ παρακωλύσῃ τὸν ἀγῶνα καὶ τὴν δι' ἠθικῶν μέσων σταδιοδρομίαν αὐτοῦ πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ ὑψηλοῦ σκοποῦ, ὃν ἐν τῷ βίῳ προσέθετο εἰς θεοαπειαν τῆς ἐπιστήμης ἢ τῆς τέχνης, διότι οὐδεὶς ἔχει μείζονα παρ' αὐτὸν ἠθικὰς κατ' ἐκείνου ἀντιδραστικὰς δυνάμεις. Οὗτος ἐν τῇ τελείᾳ αὐτοῦ καὶ συνειδητῇ ἠθικῇ ἀναπτύξει θὰ προχωρήσῃ ἀπροσκόπτως πρὸς τὸ τέλειον, μέχρι τῆς ἀπολύτου ἀληθείας, ἢ τὴν ζήτησιν προσέθετο ὁ τὴν

Ἐπιστήμην θεοαπειῶν καὶ μέχρι τοῦ ἀπολύτου καλοῦ, οὗ τὴν πραγμάτωσιν ἐπιτηδεύει ὁ τὴν τέχνην καλλιτεχνῶν. Ὁ ἐν ἀληθείᾳ χαρακτῆρὶ τὴν ἀνθρωπιστικὴν ἀνάπτυξιν λαβὼν δὲν θὰ παρέλθῃ ταχὺς πρὸ τοῦ μεγαλείου τοῦ Παρθενῶνος καὶ τοῦ Ἑρεχθεῖου, ἀλλ' εὐλαβῆς προσκυνητὴς καθήμενος ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ τῆς Ἀκροπόλεως βράχου θ' ἀφήσῃ τὴν φαντασίαν αὐτοῦ ἐλευθερὰν εἰς ἀναπόλησιν ἡμερῶν εὐκλειῶν καὶ ἔργων ἐνδόξων.

Ἐκεῖ θὰ δοκιμάσῃ ἐν τῇ ψυχῇ τὴν ἱεράν, τὴν ἁγνὴν συγκίνησιν ἐκ τῆς ἀπολύτου ἁρμονίας φύσεως καὶ τέχνης, θὰ αἰσθανθῇ ἐν ἐκυτό τὸ θεῖον καὶ θὰ νοήσῃ ἐν τῇ ψυχῇ συγκεντροῦμενον σύμπαντα τὸν κόσμον τοῦ αἰωνίου καὶ τοῦ ἁπλοῦ. Τὸ ἥρεμον καὶ γλυκύ, τὸ γαλήνιον καὶ μελίχιον ἐπλημύρυσαν ἤδη τὴν ψυχὴν ἱπταμένην, σπεύδουσιν πρὸς τὴν ἰδεώδη ἀρχὴν αὐτῆς ἐν τῇ συνειδητῇ ἀντιλήψει τοῦ καλοῦ ἐν τῇ φύσει καὶ τῇ τέχνῃ.

Ἐπὶ τῇ θέᾳ τοῦ τραγικοῦ δὲν θὰ διατεθῇ ψυχικῶς ἐπ' ἴσης ὁ τὴν συνήθη ἀνάπτυξιν καὶ μόρφωσιν ἔχων πρὸς τὸν βαθὺν τοῦ κόσμου μελετητὴν. Πόσον ἀπαθῆς πρὸ τοῦ τραγικοῦ, ὅσον καὶ εὐχλωτος πρὸς τὰς ἐκ τοῦ κομικοῦ συγκινήσεις εἶναι ὁ ἄμοιρος ψυχολογικῆς ἐξάρσεως καὶ ψυχικῆς συμπαθείας. Αὐτὴ ἡ τραγικότης ἐπὶ ζωγραφικῶν πινάκων εὐχαριστεῖ τὸν βαθὺν μελετητὴν, ἐφ' ὅσον ἐν τῇ τῆς τραγικότητος ἀναπαράστασει εἰκονίζεται τὸ καλλιτεχνικῶς καὶ καλλισθητικῶς τέλειον καὶ ἐναρμόνιον οὕτως, ὥστε ν' ἀποδεικνύῃ ἐξ ὁλοκλήρου ἀληθές τὸ δόγμα τῆς Ποιητικῆς τοῦ Boileau παρὰ Ραγκαδά, ὅτι «οὐκ ἔστι τέρας εἰδεχθῆς οὐδ' ἔστιν ὄφρις ἔρπων εἰς τέχνης ἀπομίμημα τὴν ὕψαιον μὴ τέρπων». Τὸ τραγικώτερον ἐν τῇ γλυπτικῇ τέχνῃ παρὰ τὸ σύμπλεγμα τοῦ Λαοκόοντος πνιγομένου μετὰ τῶν υἱῶν ὑπὸ ὄρεων, καὶ ὅμως ὁποῖον παρ' ὅλην τὴν τραγικότητά αὐτοῦ τὸ γλυπτικὸν τοῦτο τῶν Ρωδίων καλλιτεχνῶν σύμπλεγμα ἐμπνέει εὐχαρίστησιν ἐν τῇ καλλιτεχνικῇ αὐτοῦ ἐμμελείᾳ τῷ βαθεῖ ἐρευνητῇ τοῦ καλοῦ!

Πρὸς τοιαύτην ἀνάπτυξιν καὶ συνειδητὴν μόρφωσιν καὶ δημιουργίαν πραγματικοῦ ἀνθρωπιστικοῦ χαρακτήρος ὑπέροχα ἔχει παραδείγματα ὁ ἀναδιδῶν τὸν ἀρχαῖον ἑλληνικὸν κόσμον, εἰς τὸν ἀκένωτον θησαυρὸν τῆς ἑλληνικῆς φιλοσοφίας καὶ εἰς τὸ πάγκολον πᾶνθεον τῆς ἑλληνικῆς τέχνης.

Ἐν πλήρει καλλιτεχνικῇ καὶ φιλοσοφικῇ διαμορφώσει ἤχθη ὁ ἑλληνικὸς κόσμος εἰς τὴν ἀνέφικτον ἡμῖν ἀκμὴν τοῦ χρυσοῦ αἰῶνος τοῦ Περικλέους. Αἱ ἄψυχοι ὕλαι διὰ τῆς θείας τῶν καλλιτεχνῶν χειρὸς ἐνεσάρκωσαν καὶ ἐνεψυχώσαν ἐν ἐκυστῇ ὅτι ὑψηλὸν καὶ μέγα ἡδυνήθη

ποτέ νὰ συλλάβῃ μεγελεπήβολος νοῦς καὶ νὰ ὑπάρῃ κίθεροδύμων φαντασία.

Ἐν τῷ χαρακτῆρι τῆς πραγματικῆς ἀνθρωπιστικῆς μορφώσεως θὰ ὁμολογήσῃ πᾶς τις οὐχὶ ἐκ προγονοπληθίσιας, ἀλλ' ἐξ αὐτῆς τῆς ἀληθείας ὅτι ἐκεῖνοι ἐπεκοινωνήσαν πρὸς τὸ θεῖον, ἀφ' οὗ ἐγένοντο ἱκανοὶ γὰρ διδῶσιν, ὅτι οὐδὲν ὑπάρχει ἐν τῇ τελειότητι τῆς τέχνης μὴ προὔπαρχον εἰς τὴν ἁρμονίαν τοῦ κόσμου, ὃν ἐλάτρευσαν τῶσαν, ὥστε τῆς φύσεως ἐρασταί, ἐγένοντο ἔπειτα τῆς καλλιτεχνίας καὶ τοῦ λόγου ἔνθεοι θιασῶται.

Ἐν τῇ τοιαύτῃ ἀναπτύξει θὰ δύνανται τις ἔμπλεως τῶν εὐγενεστέρων ψυχολογικῶν ἀντι-

δράσεων νὰ ἐπανερχεταὶ πάντοτε ταχὺς πρὸς τὸ καλλιτεχνικὸν καὶ φιλολογικὸν παρελθόν, ὁσάκις κωλύεται ὑπὸ τῶν δυσκόλων τοῦ βίου συνθηκῶν, ὡς μάλιστα ἢ ἄλλοτε νῦν ἐν μέσῳ τῆς πολυτράχου περιόδου, ἣν διέρχεται ἡ ἀνθρωπότης — σήμερον, νὰ ἐπανερχεταὶ πρὸς τὸ παρελθὸν ἐκεῖνο τῆς βαθείας διανοήσεως, ὅπερ ἐδημιούργησε τὴν ἡθικὴν γαλήνην, τὴν ψυχικὴν ἰσορροπίαν καὶ τὴν καλκισθητικὴν λεπτότητα, τριάδα ἀρετῶν, ἐν αἷς διαγράφεται ὁ τῆς ἀνθρωπιστικῆς ἀναπτύξεως ἀληθής χαρακτήρ.

ΕΥΑΓ. ΛΙΟΝ. ΚΟΛΟΚΟΤΣΑΣ δ. φ.

Α Ν Τ Ι Λ Α Λ Ο Ι

ΟΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ ΩΣ ΣΥΖΥΓΟΙ

Οἱ ἄνθρωποι τῶν γραμμάτων εἶνε κακοὶ σύζυγοι. Τὴν θεωρίαν αὐτὴν ὁ Ἄγγλος Λόου εἰς τὸ περιοδικὸν «ΙΟ' Αἰὼν» προσπαθεῖ νὰ τὴν βεβαιώσῃ διὰ στατιστικῆς, ἀποδεικνύων ὅτι οἱ ἡμίσεις γνωστῶν Ἀγγλῶν συγγραφέων κατέστησαν δυστυχεῖς τὰς συζύγους τῶν. Οἱ γάμοι τοῦ Σαίξπηρ, τοῦ Μίλτωνος, τοῦ Σέλλεϋ, τοῦ Κερλάυλ ἦσαν ἀτυχέστατοι. Ὡς λόγοι φέρονται 1) ὅτι ἡ προσωπικότης ἐνὸς συγγραφέως ἐκμηδενίζει τὴν τῆς γυναικὸς, 2) ὅτι οἱ στενοὶ φίλοι τῶν συγγραφέων γίνονται φίλοι τῆς συζύγου καὶ 3) διότι ὑποχρεωμένοι οἱ συγγραφεῖς νὰ μένουν πλησίον τῆς συζύγου συνεχῶς, τὴν βρῶντονται.

Η ΔΟΥΓΚΑΝ

Ἡ Ἰσιδώρα Δοῦγκαν βρυνθεῖσα τὴν εὐρωπαϊκὴν ζωὴν, μετέβη εἰς Ρωσσίαν, ἐλπίζουσα νὰ εὕρῃ ἐκεῖ κατὰ νεωτεριστικὸν καὶ ἀληθές. Ἡθέλησε νὰ διαπαιδαγωγήσῃ εἰς τὴν Μόσχαν χίλια παιδιὰ, ἀλλὰ μετὰ δυσκολίας εὔρε οἴκημα καὶ κλινὰς, μόνον διὰ 50. Πλησίον τῶν μπολσεβίκων εὔρε πολὺ ὀλιγοτέρων πρωτοτυπίαν, παρ' ὅσον ἤλπιζεν. Οἱ Μπολσεβίκοι ἀπλῶς ἀπεδίωξαν τοὺς ἀστούς, διὰ νὰ ὑποκατασταθοῦν εἰς τὴν θέσιν τῶν. Ὁ ἐπίσημος κόσμος προσπικθεῖ νὰ μιμηθῇ τοὺς τρόπους τῶν παλαιῶν ἀνωτέρων τάξεων.

Ἡ Ἰσιδώρα Δοῦγκαν παρέστη εἰς ἐπισήμους ἐσπερίδας με ἀμύρισιν τελείως ἐρυθράν, ἐνυμφεῖσθαι δὲ νεκρὸν Ρώσσον ποιητὴν, μὴ γνωρίζοντα ἑτέραν γλῶσσαν πλὴν τῆς μητρικῆς του. Δεδομένου δὲ ὅτι ἡ Ἰσιδώρα Δοῦγκαν ἄγνοε τὴν Ρωσσίαν, ἡ συνεννόησις μεταξὺ τῶν δύο συζύγων γίνεται διὰ σημείων.

ΓΑΛΛΟΙ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΙ

Εἰς τὴν Γαλλικὴν Ἀκαδημίαν ἐγένετο ἐσχάτως ἐκλογὴ δύο νέων μελῶν.

Ἐπρόκειτο νὰ πληρωθοῦν αἱ θέσεις τοῦ Μπουτροῦ καὶ τοῦ Ντενὶ Κοσσέν.

Διὰ τὴν πρώτην ἐξελέγη ὁ Πιερ Ντέ Νολὰκ καὶ διὰ τὴν δευτέραν ὁ Γκουαγιὼν, ἀμφότεροι συγγραφεῖς ἱστορικῶν ἔργων.

Ἐκ τῶν 35 μελῶν ἐκ τῶν ὁποίων ἀποτελεῖται σήμερον ἡ Ἀκαδημία, πλείστα μόνον 28, μεταξὺ τῶν ὁπῶν καὶ ὁ Ἀνατόλ Φράνς.

Ὁ Κλεμανσὸ καίτοι ἐξελέγη ἀπὸ τοῦ 1918, δὲν προσήλθεν ἀκόμη εἰς τὴν Ἀκαδημίαν καὶ ἐπομένως δὲν ἔχει ψῆφον.

Ἐπρόκειτο νὰ γίνῃ καὶ ἡ πλήρωσις τῆς ἑδρας τοῦ Αἰκάρ, ἀλλ' ἀνεβλήθη διὰ βραδύτερον μετὰ τέσσαρς ἀκέρους ψηφοφορίας.

Τὰς περισσοτέρας ψήφους ἔλαβεν ὁ γνωστὸς μυθιστοριογράφος καὶ συνεργάτης τοῦ «Παρισινοῦ Χρόνου» κ. Ἀμπέλ Ἑρμον, ὅστις ἀπὸ ἐτῶν ἀγωνίζεται νὰ καταλάβῃ Ἀκαδημαϊκὴν ἑδραν ἀλλὰ δὲν τὸ κατώρθωσε, ἐπειδὴ εἶνε ἐβραϊκῆς καταγωγῆς, ἔθιξε δὲ καὶ πολλάκις τοὺς Ἀκαδημαϊκοὺς διὰ τῆς γραφίδος του.

Ἡδὲ ἐκενώθη καὶ νέα ἑδρα, διὰ τοῦ θανάτου τοῦ . . . ἀθανάτου Λαβίς, ἱστορικοῦ συγγραφέως.

ΕΥΡΗΜΑΤΑ

Αἱ συνεχιζόμεναι ἀνασκαφαὶ ἐν Ἐφέσῳ ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ ἐφόρου κ. Σωτηρίου ἔφεραν εἰς φῶς τὸν τάφον καὶ τὸν ναὸν Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου.

Ἡδὲ ἀπεκαλύφθη τὸ περισσότερον μέρος τοῦ ναοῦ με τοὺς κολοσσιαίους κτιστοὺς στύλους τοὺς βρατάζοντας τοὺς μεγάλους τροῦλους καὶ τὰς μεγαλοπρεπεῖς κιονοστοιχίας, τὰς